

Psalm XV

WESPAZJAN KOCHOWSKI

PSALMODIA POLSKA

Psalm XV

Ut quid Deus repulisti in finem¹.

Psalm 73²

LAMENT KOŚCIOŁA BOŻEGO NA IMWAZJĄ³ TURECKĄ

Przez⁴ żeś nas Boże odrzucił do końca? Rozgniewała się zapalczywość Twoja na owce pastwiska Twego.

Aleć trudno pytać, czemuś odrzucił? Złości bowiem nasze uczyniły rozdział między Tobą, a pycha nasza jako silny wiatr rozdeła ogień gniewu Twojego.

Wytrzymawałeś⁵, groziłeś, i napominałeś; aż widząc zatwardziałość upornych⁶, siedmiorakie plagi jak na Egipt spuściłeś.

Zrebelizowana czern⁷ zesromociła⁸ nas, a dzicy Geloni⁹ zabierali plon z obfitej Roksolanii¹⁰ naszej.

Wdarł się aż do serca zamorczyk¹¹, a od Hiperboru¹² trzech liter Pan wydarł nam Antemurał północny.

Naprzykrzył się z Tatrow wicher, aleć domowe zawieruchy czy nie były karzącym nieprawości biczykiem?

To ich szczęście, siódma następuje, plaga wojny tureckiej; pod którą (jeżeli Bóg gniewu nie odwróci) pewnego upadku czekać Polsce potrzeba.

Żarłok państw, potop świata, łakoma krwi chrześcijańskiej¹³ Charybdis¹⁴ i bestia z samego nieba gwiazdy pożerająca, Turczyn.

Już gotowością jego zburzył się Euksyn, wspieniał się Dunaj, a pograniczny Dniestr misternymi przysiodłany mostami.

Gotuj konie, Polaku, wsiadajcie jezdni, wychodźcie pieszy, ostrzcie żelaza, składajcie kopie, uzbrojcie się w pancerze.

Wojna, Religia, Władza,
Własność

¹Ut quid Deus repulisti in finem (łac.) — Dłaczego, Boże, odrzuciłeś na wieki; *Psalm 74*. [przypis edytorski]

²*Psalm 73* — w dzisiejszej numeracji np. wg. *Biblii Tysiąclecia: Psalm 74*. [przypis edytorski]

³imwazją (daw. forma) — dziś B lp r.ż.: inwazję. [przypis edytorski]

⁴przez (daw.) — przez co; dlaczego. [przypis edytorski]

⁵wytrzymawałeś (daw. forma) — dziś: wytrzymywałeś. [przypis edytorski]

⁶uporny (daw.) — uparty, uporczywy; tu: zatwardziały w uporze. [przypis edytorski]

⁷czerni (daw.) — pospólstwo, plebs. [przypis edytorski]

⁸zesromocić (daw.) — zhańbić. [przypis edytorski]

⁹Geloni — może Ukraińcy, nazwani tu tak od wspomnianego przez Herodota miasta Gelon, utożsamianego z Grodziskiem Bielskim (Bielskiem), największym starożytnym osiedlem obronnym wschodniej Europy z okr. scytyjskiego, obejmującym powierzchnię 4400 ha, a położonym na prawym brzegu rz. Worskły, w jej środkowym biegu, 35 km na pln. od Połtawy, na granicy obwodów połtawskiego i sumskiego Ukrainy. [przypis edytorski]

¹⁰Roksolania (daw.) — Ruś. [przypis edytorski]

¹¹zamorczyk a. zamorszczyk (daw.) — przybysz z morza, mieszkawca zamorski. [przypis edytorski]

¹²Hiperbor — legendarna Hyperborea, w mit. gr. kraina położona daleko na północy, za siedzibą Boreasa, boga wiatru północnego. [przypis edytorski]

¹³chrześcijański (daw. forma) — dziś popr.: chrześcijański. [przypis edytorski]

¹⁴Charybdis a. Charybda (mit. gr., gr. *Χάρυβδις*) — potwór morski wchłaniający, a następnie wypływający masy wody morskiej; pierwotnie córka Posejдона i Gai, przemieniona przez Zeusa w potwora za żarłocność i chciwość; wraz ze Skyllą wspomniana w *Odysei* Homera: obie zagrażały żeglarzom i ich okrętom po dwóch stronach Cieśniny Mesyńskiej (a. w pobliżu przylądka Skylla w pln.-zach. Grecji). [przypis edytorski]

Podnoście krzyżem znaczone chorągwie, a nie czekając tego gościa u siebie, przejmujcie mu drogę w pobliskich Multaniech¹⁵.

Ale jakoś fatalny to mocarz, co z niego siły nie mamy, bo nie masz Pana zastępów z nami, który by wojował za nami.

A zatem ściśniony gwałtem Kamieniec, gdy wytrzymać nie może poganinowi się poddaje, ona przez tak wiele lat obcej ręki niewiadoma, litewskiego Koriata osada.

O żałośny widoku! Już pyszny sułtan w bramy jego z tryumfem wjeżdża; już na wieżach miejskich bisurmańskie księżyce tkwią, już z wierzchu kościołów porzucano krzyże na wzgardę.

Jako w lesie drzewa, siekierami rąbał i ołtarze, toporami i oskardami burzyli groby umarłych.

Brano żalonym ojcom, gwałtem, kwiat młodości urodziwe syny; a udatne dziewoje od matek, stadem pędzono do szaraju.

Grono rycerstwa bitnej prowincji mieczem wygubili, insze stany miejskie pognali precz, jako bydło na paszę¹⁶.

Ale to większa, znak zbawienny, krzyże zrzuciwszy deptali; a Ciało Pańskie pod osobą chleba zawarte, z przybytku ołtarzów zelżywie wyrzucili.

I mówili: «Uczynmy, że ustaną wszystkie święta gaurów¹⁷ w ziemi tej, a obrzędy ich zatarłszy, sama jedna muzułmanów wiara rozpostrze się po świecie».

Wyprowadźmy lud krzyżem znaczony za Propontydę¹⁸, a na to miejsce od dalekiego Kairu naprowadźmy mieszkańców.

Dokądże, o Boże, naród ten urągać będzie? Izali tak zawsze rekutyt¹⁹ ten Imię Twoje święte bluźnić i sromocić będzie przybytek Najwyższego?

Czemuż, Panie, zatrzymujesz rękę od posiłku wiernych? Czemu nie wyciągniesz prawice²⁰ Twojej na ratunek w tobie ufających?

Powstań, o Boże! Rozsądź sprawę naszą²¹; wspomnij na hańbę ołtarzów Twoich, która Cię od tych kajmanów potyka²².

Nie podajże bestiom dusz chwalących Ciebie; i dusz ubogich Twoich nie zapominaj do końca.

Tyś utwierdził mocą Twoją morze; tyś pokruszył głowy smoków w wodach.

Tyś jest Pan, który ukarawszy, wrócisz nam dziedzictwo nasze; i będziesz pamiętnym na zgromadzenie Twoje, któregoś nabył od początku.

Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi świętemu etc²³.

¹⁵*Multany* (daw.) — Muntenia, kraina w Rumunii, wsch. część Wołoszczyzny, daw. Multany lokalizowano między Dunajem (na pld. i wsch.), Alutą (na zach.) i Karpatami (na pln.), granicząca z Oltenią, Mołdawią, Siedmiogrodem i Dobrudżą, jej najważniejsze miasto to Bukareszt; tu daw. forma N.: (w) Multaniech, tj. w Multanach. [przypis edytorski]

¹⁶*paszę* (daw. forma) — dziś B. r.ż.: (na) paszę. [przypis edytorski]

¹⁷*gaur* a. *giaur* — nie-muzułmanin; pogardliwe określenie nadawane innowiercom przez wyznawców islamu. [przypis edytorski]

¹⁸*Propontyda* a. *Propontis* (daw.) — Morze Marmara; śródładowe morze we wsch. cz. Morza Śródziemnego, usytuowane między Płw. Bałkańskim a Azją Mniejszą, łączące się z Morzem Czarnym przez cieśninę Bosfor, a przez Dardanele z Morzem Egejskim. [przypis edytorski]

¹⁹*rekutyt* (daw., z łac. *recutitus*) — obrzezaniec; Żyd. [przypis redakcyjny]

²⁰*prawice* (daw. forma) — dziś D. lp r.ż.: prawicy. [przypis edytorski]

²¹*naszę* (daw. forma) — dziś B. lp r.ż.: naszą. [przypis edytorski]

²²*potykać* (daw.) — tu: spotykać. [przypis edytorski]

²³*etc.* (łac.) — skrót od *et caetera*: i tak dalej, i tym podobnie. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**.

Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/psalmodia-polska-psalm-xv/>

Tekst opracowany na podstawie: Wespazjan Hieronim Kochowski, Trybut należyty wdzięczności wszystkiego dobrego dawcy Panu i Bogu, albo Psalmodya polska za dobrodziejstwa Boskie dziękująca, przez jedną najlichszą kreaturę roku pańs. 1693 napisana, a do druku podana roku pańs. 1695; wyd. Kazimierza Józefa Turowskiego, nakł. Wydawnictwa Biblioteki Polskiej, Kraków 1859.

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>) na podstawie tekstu dostępnego w serwisie Wikiźródła (<http://pl.wikisource.org>). Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Wojciech Kotwica.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.